

ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

1. Έστω $N = \alpha_\nu 10^\nu + \alpha_{\nu-1} 10^{\nu-1} + \alpha_{\nu-2} 10^{\nu-2} + \dots + \alpha_1 10 + \alpha_0$ η δεκαδική παράσταση ενός θετικού ακέραιου N και $S = \alpha_\nu + \alpha_{\nu-1} + \alpha_{\nu-2} + \dots + \alpha_1 + \alpha_0$ το άθροισμα των ψηφίων του. Να αποδειχτούν τα κριτήρια διαιρετότητας:

(i) $25|N$, αν και μόνο αν $25|\alpha_1 10 + \alpha_0$.

(ii) $9|N$, αν και μόνο αν $9|S$.

ΑΠΟΔΕΙΞΗ

(i) Προφανώς, $25|\alpha_\nu 10^\nu + \alpha_{\nu-1} 10^{\nu-1} + \alpha_{\nu-2} 10^{\nu-2} + \dots + \alpha_2 10^2$. Επομένως,

$$\alpha_\nu 10^\nu + \alpha_{\nu-1} 10^{\nu-1} + \alpha_{\nu-2} 10^{\nu-2} + \dots + \alpha_2 10^2 \equiv 0 \pmod{25}$$

$$\alpha_\nu 10^\nu + \alpha_{\nu-1} 10^{\nu-1} + \alpha_{\nu-2} 10^{\nu-2} + \dots + \alpha_2 10^2 + \alpha_1 10 + \alpha_0 \equiv \alpha_1 10 + \alpha_0 \pmod{25}.$$

Δηλαδή, ένας ακέραιος διαιρείται με 25, αν και μόνο αν το τελευταίο διψήφιο τμήμα του διαιρείται με 25.

(ii) Έχουμε διαδοχικά:

$$10 \equiv 1 \pmod{9}$$

$$10^k \equiv 1^k \pmod{9}, \text{ για } k = 0, 1, 2, 3, 4, \dots, \nu$$

$$10^k \equiv 1 \pmod{9}$$

$$\alpha_k 10^k \equiv \alpha_k \pmod{9}.$$

Επομένως, $\alpha_0 \equiv \alpha_0 \pmod{9}$, $\alpha_1 10 \equiv \alpha_1 \pmod{9}, \dots, \alpha_\nu 10^\nu \equiv \alpha_\nu \pmod{9}$. Προσθέτουμε τις ισοτιμίες κατά μέλη και έχουμε:

$$\alpha_\nu 10^\nu + \alpha_{\nu-1} 10^{\nu-1} + \alpha_{\nu-2} 10^{\nu-2} + \dots + \alpha_1 10 + \alpha_0 \equiv \alpha_\nu + \alpha_{\nu-1} + \alpha_{\nu-2} + \dots + \alpha_1 + \alpha_0 \pmod{9},$$

δηλαδή

$$N \equiv S \pmod{9}.$$

2. Να βρεθεί το τελευταίο ψηφίο του αριθμού $3^{1999} + 2^{1999}$

ΛΥΣΗ

Έχουμε διαδοχικά:

$$3+2 \equiv 0 \pmod{5}$$

$$3 \equiv -2 \pmod{5}$$

$$3^{1999} \equiv (-2)^{1999} \pmod{5}$$

$$3^{1999} \equiv -2^{1999} \pmod{5}.$$

Επομένως, $3^{1999} - (-2)^{1999} \equiv 0 \pmod{5}$, δηλαδή $3^{1999} + 2^{1999} \equiv 0 \pmod{5}$.

Άρα $5 \mid 3^{1999} + 2^{1999}$, που σημαίνει ότι ο αριθμός $3^{1999} + 2^{1999}$ λήγει σε 0 ή σε 5. Όμως, ο αριθμός $3^{1999} + 2^{1999}$ είναι περιττός ως άθροισμα ενός περιττού και ενός άρτιου και άρα λήγει σε 5.